

Devlet Tiyatroları Perdelerini Açtı

Sinek Kadar Kocam Olsun...

Ankara'da altmış yıldan fazla bir süredir tiyatro sevgisi Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü aracılığıyla yaygınlaşıyor. Bu büyük kuruluşun 2009-2010 dönemi 60. yıl kutlamalarına sahne oldu. O yıl tam da kutlama yılına yakışır şekilde altmış yerli oyunun dünyada ilk gösterimi düzenlendi. Bu gerçekten gurur verici ve önemli bir gelişme kanıtı oldu.

Tiyatro bütün dünyada bir eğitim aracı olarak kabul edilir. Ülkenin gelişmişlik düzeyini ortaya koyar. Tiyatro sahnesindeki canlandırmaya ruh veren dil, günlük konuşma dilinin en güzel ve anlamlı örnekleri olarak gösterilir.

Türk dilinin de en anlamlı vurgusu tiyatro sahnesinde olur. Türkçenin en güzel cümleleri veya eserdeki repelikler ehil kalemlerce yazılmıştır ama o ibareleri canlandıran sanatkarlar tarafından dile getirilip seyircilere sunulur. Dilimizin ve kültürümüzün

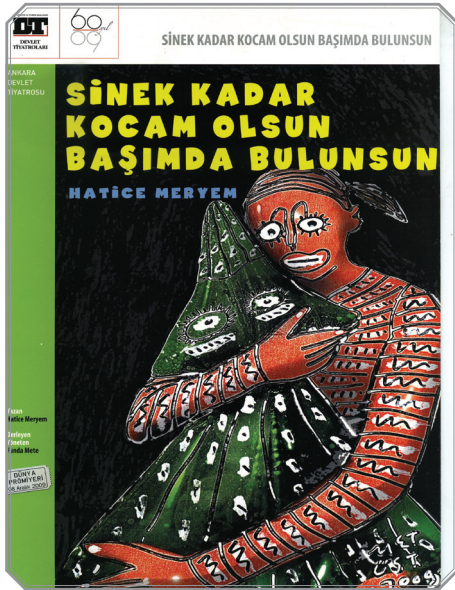
insanlar için yararlı olabilecek bütün örnekleri tiyatro sahnesinde, seyircilerin önünde sergilenir. Devlet Tiyatroları kuruluşundan beri, Türk tiyatro tarihinde her bakımdan öncülük görevini başarıyla yerine getirmiştir ve getirmeyi de sürdürmektedir.

Türk Dili dergisinin eski ciltlerini karıştırdığımız zaman tiyatro sezonunda olsun olmasın, hemen her sayıda birkaç piyesin tanıtımının veya eleştirisinin yapıldığı görülmektedir. En fazla imza atanlardan biri Lütfü Ay'dır.¹ Kendisi bir Devlet Tiyatrosu görevlisi olduğundan, hemen her temsil hakkında onun yazılarını zevkle okuyoruz. Onun bu yazı yazma görevini bırakmasından sonra başka imzalar dergimizin sayfalarında boy gösteriyor. Söz gelimi, Selahattin Batu, Orhan Hançerlioğlu, Suut Kemal Yetkin, Ömer Attila, Serhatoğlu, Melahat Özgü, Özdemir Nutku ile Turan Oflazoğlu *Türk Dili*'nin tiyatroya ayrılan sayfalarında bilgi ve deneyim birikimlerini okuyuculara aktarmışlardır.

Yıllar sonra 2012-2013 tiyatro

¹ bk. *Türk Dili*, S.: 700 (Nisan 2010), s. 965.

döneminin başladığı bu aylarda yeniden bir tiyatro köşesini açma fikri, dergimizin yeni yayın kurulunda görüşüldüğünde, bu tanıtma yazılarını benim kaleme almam konuşuldu. Ankara'da olmam ve temsilleri düzenli takip etmem dolayısıyla, sadece Ankara temsilleriyle bağlantılı olmak üzere, bazılarını bu sayfalarda okuyacaksınız. Ancak bu tiyatro eserlerinin zaman zaman Anadolu'nun dört bir yanındaki bölge tiyatrolarında sergilendiğini düşünürsek, bu yazılardan Anadolu'daki okuyucuların da yararlanabileceği bir gerçektir. Bu yazılarımda fazla iddialı olmam mümkün değil... Sadece oyunları, konularını, yazarı ve oyuncu kadrosunu, dekor ve kostümlere emek verenleri sizlere haber verme amacı ile bu hizmeti tiyatro sezonu süresince sürdürmek niyetindeyim.

Devlet tiyatrolarında 2012-2013 dönemi hem geçen dönemde hem de bu yıl yeni eserlerle perdelerini açtı. Söz gelimi, Hatice Meryem tarafından yazılan *Sinek Kadar Koçam Olsun Başımda Bulunsun* (İletişim yayınları, İstanbul 2002) adlı eser Altındağ Sahnesi'nde bu dönemde de sergileniyor. Funda Mete'nin derleyip yönettiği piyes, aile konusunu ve ailelerin yaşadığı sorunları ironik bir dille ortaya koyarken, bir yandan da gerek eş seçiminde ve gerek evlilikteki mutluluğu artırma yolunda ne gibi tedbirler alınmasını, çözümü bulunmayan durumlarda neler yapılmasını belirten özel dersler de veriyor. Eserdeki hanım kahraman, tam on dört evliliğinde, kocalarının mesleğine, sosyal ve ekonomik durumuna, ev dışındaki yaşantısına, alışkanlıklarına vb. özelliklerine göre tavır takınıyor ve her seferinde "ben bir ...nın karısı olsaydım" ibaresini söyleyerek asıl temaya gönderme yapıyor ve bunlara ilişkin örnekler sergiliyor.

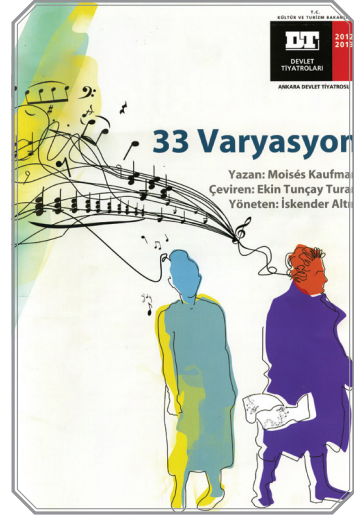
Geçen dönem dünya prömiyeri yapılan altmış piyesten biri olan bu eserin ilginç tanıtım afişini ressam Metin Üstündağ hazırlamış. Dekor tasarımı Seren Karahan, giysi tasarımı Günnur Orhon, ışık tasarımı Zeynel Işık eliyle gerçekleşmiş. Bir perdelik oyunda Berrin Demir, Elvan Eker, Gülçin Yaşaroğlu ve Özlem Gündoğdu rolleri başarı ile sahneliyorlar. Burada Gülçin Yaşaroğlu ve Özlem Gündoğdu rolleri başarı ile sahneli-

yorlar. Burada Gülçin Yaşaroğlu'nun 2009-2010 döneminde 10. Lions Tiyatro Ödüllerinden komedi dalındaki en iyi kadın oyuncu olarak seçildiğini de belirtmek gerekir.

33 Varyasyon

Ankara'daki Akün Sahnesi'nde, Devlet Tiyatroları bir eserin dünyada ilk gösterimini, 2 Ekim 2012 gecesi gerçekleştirdi. Moisés Kaufman'ın yazdığı Ekin Tunçay Turan'ın dilimize çevirdiği bu eseri İskender Altın yönetiyor. Büyük besteci ve müzik dahisi Ludwig van Beethoven'ın hayatının son demleriyle ilgili olarak işlenen eser, bir yandan da ALS hastalığı diye bilinen bozulmaya dikkat çekiyor. Bilinemeyen sebeplerden ortaya çıkan bu hastalık, kas gücü kaybına kasların sertleşmesine ve erimesine, sonunda yutma ve solunum güçlüğüne yakalanan insanların hayatını etkilemekte... Bu hastalığa yakalanmış bir müzikoloğun, Beethoven'ın çalışmalarında yer alan 33 varyasyonun bestelenişi hakkındaki uzun, yorucu ve sıkıntılı çalışmalarını sergileyen eserin müzik tarihi içindeki asıl adı *Diabelli Varyasyonları-Opus 120*'dir.

33 Varyasyon adlı bu temsilin sahnelenmesi sırasında repliklere eşlik eden ve Elif Candaş'ın icrasıyla can bulan müzik parçalarının piyano ile seslendirilmesi, oyuncuların seyirciyi sımsıkı saran ve alıp götüren güçlü oyunları, sahne üzerinde za-

man zaman gösterilen video ve saydam parçaları, seyircinin pek de alışık olmadığı bir sahneleme yöntemi veya tekniği karşısında bulunduğunu ortaya koyuyor. Güzel bir çalışma... Dekor ve giysi tasarımını Ali Cem Köroğlu, ışık tasarımını Osman Uzgören, dans düzenini Deniz Kılıçlı, dramaturjiyi Servet Aybar yapmışlar... İki perdelik eseri sahnede canlandıranlar ise Beethoven'de Erdal Küçükkömürçü, müzikolog rolünde İpek Çeken üstün başarılarını kanıtlıyorlar. Ayrıca arşiv sorumlusu Meltem Baytok, müzikoloğun kızı rolünde Eda Aydınlı ile diğer oyuncular görevlerini iyi bir şekilde yerine getiriyorlar.

Her iki oyuna emek veren bütün elemanları ve Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünü kutluyor, diğer piyeslerdeki başarıları heyecanla bekliyoruz.

Prof. Dr. Nevzat GÖZAYDIN